

Waarnemingen

Bijzondere waarnemingen van zoogdieren in Vlaanderen en Nederland.

Veldmuis toch niet op Texel?

In maart van dit jaar kwamen er bij de Zoogdierverseniging enkele foto's binnen van een door een kat op Texel gevangen muis. Op de foto's was een woelmuis te zien met een relatief lichtbruine rugvacht en een niet al te lange staart. Op grond van deze kenmerken werd het dier door diverse mensen gedetermineerd als veldmuis. Op Texel komen echter van nature géén veldmuizen voor. De komst van de

De in maart 2010 door een kat op Texel gevangen noordse woelmuis. Foto Christine Koersen

veldmuis naar Texel zou slecht nieuws zijn voor de noordse woelmuis op het eiland, daar beide soorten serieuze concurrenten van elkaar zijn. Indien de veldmuis daadwerkelijk op het eiland zou zijn gearriveerd kon worden verwacht dat de noordse woelmuis in grofweg tien jaar tijd uit grote delen van het Texelse polderlandschap zou worden verdrongen.

De in maart gemaakte foto's waren echter van een matige kwaliteit, zodat bepaalde kenmerken niet goed zichtbaar waren. Daarnaast is het determineren van woelmuizen aan de hand van foto's minder betrouwbaar dan determinatie van een dier in de hand. De muis was helaas niet bewaard voor nader onderzoek, zodat de determinatie als veldmuis niet gecontroleerd kon worden. Om meer zekerheid te krijgen

over het al dan niet aanwezig zijn van de veldmuis op Texel zijn in het weekend van vrijdag 15 tot en met zondag 17 oktober drie locaties in de directe omgeving van de vindplaats van de mogelijke veldmuis met behulp van in totaal 100 live traps onderzocht op het voorkomen van de soort. Eén van de locaties betrof een perceel grasland. Daarnaast waren er vallen geplaatst in een wegberm en in een greppel. Op het vasteland zouden dergelijke habitats bestempeld worden als 'typische veldmuisbiotopen'.

Op alle vanglocaties werden uiteindelijk alleen noordse woelmuizen gevangen. Het lijkt er dan ook op dat er momenteel toch (nog) géén veldmuizen op Texel voorkomen. Wat betreft de door de kat gevangen muis zijn er twee mogelijkheden:

Het dier op de foto was daadwerkelijk een veldmuis. In dat geval lijkt het er op dat de introductie betrekking had op een enkele individu of hooguit een beperkt aantal dieren, waarbij er géén levensvatbare populatie is ontstaan.

Het dier op de foto betrof een subadulte noordse woelmuis met een afwijkende vachtkleur. Subadulte noordse woelmuizen hebben kortere staarten dan adulte dieren, wat een goede verklaring zou kunnen vor-

men voor de relatief korte staart van de door de kat gevangen woelmuis. Daarnaast geldt dat de vachtkleur van alle soorten woelmuizen variabel is. Tijdens de vangactie in oktober werd een noordse woelmuis gevangen met een opvallend lichte rugvacht. Mogelijk komen dergelijke afwijkend gekleurde lichte exemplaren op Texel vaker voor dan in andere leefgebieden van de soort in Nederland.

Het voorgaande is goed nieuws voor de noordse woelmuizen op Texel. Dat betekent echter geenszins dat het risico op (onbedoelde) introductie van de veldmuis nu voorbij is. Er worden relatief veel producten van het vaste land aangevoerd, bijvoorbeeld dekstro voor de landbouw. Dergelijke materialen vormen een groot risico voor de introductie van eilandvreemde diersoorten. Sinds 1950 zijn al vier muisensoorten op het eiland gearriveerd: dwergmuis, aardmuis, rosse woelmuis en huisspitsmuis. Het is te hopen dat de veldmuis voorlopig blijft ontbreken in dit rijtje. Gevreesd moet echter worden dat de komst van de veldmuis naar Texel slechts een kwestie van tijd is.

Rob Koelman - Zoogdierverseniging

Eén van de vangplekken van het onderzoek in oktober, een pas gemaaid perceel grasland. Op het vasteland zou een dergelijke habitat bestempeld worden als 'typische veldmuisbiotoop'. Hier werden in totaal 22 noordse woelmuizen gevangen. Foto Rob Koelman

